

LELKESEREDÉS

Sáros László



*Le van a falu gatyásodva,
olyan szegény emberek laknak itt,
hogyan van, akinek szomszédja sincs!*

(Fehér Béla: *Szilvakék paradicsom*
Elsípett mondatok 4., M. N. 2011. 06. 1.)

Má'megint túl korán örültünk. Mer' úgy tudtuk, hogy mostantól minden más lesz. Azt' nem lett. Úgy szerettünk volna bekerülni mi is a pártok programjába, de az csak álom volt. Meg maradt is. Építész? Az meg mi? Szóval a pártok „le se írtak” minket. De meg, ha oda nem, hát az új alkotmányba, mer' az – úgy tudom, – mindenkié. És ha mindenkié, akkor az enyémmé is. Ha meg az enyémmé is, akkor én is beleférhetek. Így lehetek mindenkié. Na persze szellememmel. (Mielőtt valaki elkezdene szellemeskedni.) Na, de oda se fértünk bele. Akár hiszik, akár nem, ha az építészet szót beírjuk a keresőbe, egy kukkot se „szól”. Az építés, mint olyan (milyen?) szót, ha beírjuk, akkor a 38. cikk (4) bekezdésében bukkan fel először (meg utoljára) de ott is csak szóösszetételben, nevezetesen imígyen: „(4) Nemzeti vagy átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, **felépítése**, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagy kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.” Azt' ennyi.

Ám lett nekünk Nemzeti Építésügyi Fórumunk. Na, az meg még csak a vidám dolog. Ott aztán nem sírhatunk, hogy elvéve látni csak építész. Ott van a szakma, „áprájá, nádjá”. Csak éppen senki nem tudja, hogy miért. Nekem meg, „beszölt a kisördög”, hogy tán éppen ezért. Mit mondjak, el is maradtak ezért sokan. Miközben meg mások jöttek sokan, akik meg azt nem tudták, hogy miért. Ne-

kem igazán akkor lett (m)elegem, amikor a – mert ne szóljak semmit, hisz én az V/1-es és az V/2-es albizottságnak is tagja vagyok (és ez egyáltalán nem a dicsekvés helye és ideje) – szóval a MABISZ (tetszenek ugye tudni, hogy az mi, mert ha nem, hát segítek, szóval az öt pontos bizottsági zárról csak beugrik valami, nem?) meghívott bennünket. Összes termékbe. Köszönjük szépen.

Na, mert ez a mi római ötös bizottságunk nem kevesebbet markol, mint a Jogosultsági rendszer, az Oktatás, továbbképzés, illetve a Szakképzés körét. A tervezői jogosultsághoz pedig hozzátartozik a tervezői felelősségvállalás is, ami elképzelhetetlen tervezői felelősségbiztosítás nélkül. Ezzel aztán el is lehetett terelni a figyelmet a nálunk „ki tervezhet, mit tervezhet” kérdéséről. Ami fontos kérdés, ha nem a legfontosabb. (Ha nem is Norman Fosternek, avagy Zaha Hadidnak.) Legalábbis lehetnének. De nem. Mert az „europúnóban” ez nem így van. A gyeplő ekkor nyerte el új helyét a lovak között. És azóta is ott van. Na, mert mi dolog az, hogy a magyaroknál volt a vezető tervező intézménye. Hát az ne legyen! Mert abból egészen fals dolgok is előbújhatnak. Mint mondjuk a félvezető tervező. Az oda vezető út felében meg mondjuk, félvezető. Aminek semmi köze a felvezetőhöz. Szép is ez a magyar nyelv. Na, szóval, ha nem kell vezető tervező, úgy sokkal egyszerűbb munkához jutni. Mert senki nem vezet senkit. Se félre, de előre se. Lehet, hogy itt van a baj. Mert így sincs munka. Nekünk nincs. Mostában nem lett. De „lett Zeppelin”. És most azért kell küzdenünk, hogy ebben az ínségben ne hogy valami orbitális baromság épüljön. De persze az mind semmi, mert annak előtte bontani kell.

Le kell(ene) bontani, mondjuk Gulyás Kefi házat, a Chemolt? Tényleg mindenki megőrült? Itt mindent lehet, miközben semmit nem lehet, ahhoz, hogy mindent lehessen?

Szóval NÉF. Az oszd meg a szakmát és uralkodj. Oszt jól van. Tisztelettel felhívom az éppen erre utazó szakmabéliek figyelmét, hogy itten ám most ez történik. Se több, se kevesebb. De kell annál több, hogy a szakma megint úgy érzi, hogy hülyének jók? Vagy kevesebb is elég? És akkor még nem beszéltünk a nagy kedvencről, a Gazdasági Versenyhivatalról. Ki is ott egy emblemikus szakmabéli? Na, ugye. Mert azt sem tudjuk, hogy kikből állnak. Mért, tudjuk? Tessen megnézni a honlapjukat! Mint a mindig és mindenhol kitakart arcú „közrendőr”. A vadonatúj országos főépítészről meg elhíresztelik, hogy olyan pályázatot „adott közre”, amilyenek annak előtte esze ágában sem lett volna, még ebben az ínségben sem, elindulni.

Kétségtelen, aki tud, dolgozzon. Éljen meg a saját munkájából. Például abból, hogy építész. Meg tetszenek tudni mondani, hogy mit tervezzen? A világ „boldogabb felén” (ha ilyen van még) ilyenkor lehetett a legolcsóbban „szellemi tőkéhez” jutni. Hogy, ha majd valami világcsoda kapcsán lesz újra hitel, hitele a munkának, hitele hivatásunknak, úgy lehessen (vala)melyik fiókot kihúzni. Mert a pénz nem vár. Türelmes tőke nincs. És mivel a tervezés amúgy is csekély töredéke a beruházásnak, viszont az általa megszerezhető előny óriási, hát most kellene a „világmegváltó” tervek elkészíttetni. Mert ennyivel tartozunk az országnak. Mert ennyivel tartozik az ország nekünk. Na, ez az igazi „körbetartozás”. „Az ám, Hazám!”

Budapest, 2011. július 21.